

**A COMPARATIVE STUDY ON CONCEPTUAL METAPHORS
OF TASTE TERMS IN THAI AND VIETNAMESE**

RUJIWAN LAOPHAIROJ

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
(LINGUISTICS)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2012

Copyright by Mahidol University

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

A COMPARATIVE STUDY ON CONCEPTUAL METAPHORS OF TASTE TERMS IN THAI AND VIETNAMESE**RUJIWAN LAOPHAIROJ 5037435 LCLG/D****Ph.D. (LINGUISTICS)****THESIS ADVISORY COMMITTEE: SOPHANA SRICHAMPA, Ph.D.,
SOMSONGE BURUSPHAT, Ph.D., CHATCHAWADEE SALSLAMBA, Ph.D.,
NICHOLAS JAMES ENFIELD, Ph.D.****ABSTRACT**

The objectives of this study were to examine the use, metaphorical meanings and metaphorical concepts of four taste terms in Thai and Vietnamese, namely bitter, salty, sour and sweet, and to compare the similarities and differences of the conceptual metaphors of the terms in the two languages. The data for semantic analysis and attributes of the taste terms were collected from dictionaries, proverb dictionaries, and five informants from each language. The data on the context of use were gathered from linguistic corpora, compilation of proverbs and interviews with five informants from each language.

The result on metaphorical distribution of the taste terms based on their structure reveal that the terms in both languages have similar metaphorical use in two types. The first type is single taste terms with metaphorical meaning. The second type is the taste terms in combination with other words with metaphorical meanings. This type is divided into the taste terms in combination with other taste terms and the taste terms in combination with other words. Each type is different in details in the two languages.

With regard to the result on metaphorical meanings of Thai, the taste terms are broadly categorized into two semantic domains: person metaphor and state metaphor. The Vietnamese taste terms are categorized into one semantic domain: state metaphor. Each type is different in details in the two languages. For metaphorical concepts of Thai and Vietnamese taste terms, they are used to express metaphorical concepts: HUMAN QUALITIES ARE TASTES

**KEY WORDS: CONCEPTUAL METAPHORS/ THAI TASTE TERMS/
VIETNAMESE TASTE TERMS**

155 pages

การศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของคำเรียกรสในภาษาไทยและภาษาเวียดนาม

A COMPARATIVE STUDY ON CONCEPTUAL METAPHORS OF TASTE TERMS IN THAI AND VIETNAMESE

รุจิวรรณ เหล่าไพโจจน์ 5037435 LCLG/D

ปร.ด. (ภาษาศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : โสภณา ศรีจำปา, Ph.D., สมทรง บุรุษพัฒน์, Ph.D., ชัชวดี ศรีลัมพ์, Ph.D.,
NICHOLAS JAMES ENFIELD, Ph.D.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ ศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกรส ขม เค็ม เปรี้ยว หวาน ที่เป็นอุปลักษณ์ ในภาษาไทยและภาษาเวียดนาม, ศึกษาความหมายเชิงอุปลักษณ์จากคำเรียกรส และศึกษา มโนทัศน์เชิงอุปลักษณ์ ของคำเรียกรสทั้ง 4 คำ จากภาษาทั้งสอง รวมถึงศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์จากคำเรียกรสในสองภาษาว่ามีความแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร โดย ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ความหมาย และ คุณลักษณะต่างๆของคำเรียกรส เก็บจาก พจนานุกรม และผู้บอกภาษา ภาษาละ 5 คน ในส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริบทการใช้ของคำเรียกรส เก็บจากคลังข้อมูลภาษา และผู้บอกภาษาของทั้งสองภาษา

ผลการศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกรสที่เป็นอุปลักษณ์โดยพิจารณาจากโครงสร้างของคำ พบว่า ในภาษาไทยและภาษาเวียดนามมีรูปแบบการใช้คำเรียกรสที่มีความหมายเชิงอุปลักษณ์ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ มีลักษณะการใช้คำเรียกรสที่มีความหมายเชิงอุปลักษณ์อยู่ 2 รูปแบบ ด้วยกัน คือ 1.) คำเรียกรสเดี่ยวๆ ที่ปรากฏเพียง 1 คำในบริบท และมีความหมายเชิงอุปลักษณ์ และ 2.) คำเรียกรสที่ประสมกับคำเรียกรสอื่นแล้วมีความหมายเชิงอุปลักษณ์ ซึ่งรูปแบบนี้สามารถแบ่งย่อยตามเกณฑ์การปรากฏได้เป็น 2.1) คำเรียกรสที่ประสมกับคำเรียกรส 2.2) คำเรียกรสที่ประสมกับคำอื่น ซึ่งคำเรียกรสที่ใช้ในแต่ละรูปแบบของภาษาไทยและภาษาเวียดนามมีความแตกต่างกันในรายละเอียด

ผลการศึกษาความหมายเชิงอุปลักษณ์ของคำเรียกรสพบว่า ในภาษาไทยมีความหมายเชิงอุปลักษณ์ของคำเรียกรสที่สามารถจัดแบ่งได้เป็น 2 แวดวงความหมาย คือ 1.) อุปลักษณ์บุคคล และ 2.) อุปลักษณ์อาการ ส่วนในภาษาเวียดนามสามารถจัดแบ่งได้เป็น 1 แวดวงความหมาย คือ 1.) อุปลักษณ์อาการ และยังพบว่าคำเรียกรสที่แสดงความหมายอุปลักษณ์ในแต่ละวงความหมายของภาษาทั้งสองนั้นพบว่ามีการใช้คำที่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ห้วงมโนทัศน์เชิงอุปลักษณ์ของคำเรียกรสในภาษาไทยและภาษาเวียดนามพบว่า ทั้งสองภาษามีมโนทัศน์เชิงอุปลักษณ์ของคำเรียกรส คือ คำเรียกรสเป็นคุณลักษณะของมนุษย์